

Zander Niemand*

Suid-Afrikaners vier elke jaar op 16 Junie Jeugdag om die 1976 Soweto-opstand te herdenk. Maar hierdie dag gaan nie net oor die stryd van 'n geslag in die verlede nie; dit gaan ook oor die uitdagings en drome van vandag se jongmense wat ook gretig is vir verandering.

Hierdie wens vir verandering het onlangs luidkeels by die Universiteit Stellenbosch (US) opgeklank toe die voorval van urinering en beweerde rassisme die feit blootgelê het dat so baie gekleurde studente, veral swart studente, steeds daaglik rassiediskriminasie op ons kampusse beleef. Dit was nie verbasend dat studente van verskeie US-verenigings en leierskapgroepe in die daaropvolgende week protesaksies gereël het om meer druk vir verandering op die universiteitsbestuur te plaas nie.

Dit was nie nuwe druk nie. Hierdie druk is in 2015 gevoel toe *Luister*, 'n dokumentêre film wat die ervarings van gekleurde studente by die US beklemtoon het, vrygestel is. Dit is in 2017 met die #FeesMustFall-beweging en in 2019 weer met die beweging teen geslagsgebaseerde geweld gevoel. In reaksie op die ontsaglike druk wat elke keer op die Universiteit geplaas word, het die bestuur in sommige gevalle tot 'n groot mate, in ander gevalle tot 'n kleinere mate en op sommige performatiewe maniere aan eise vir verandering toegegee. Stadig maar pynlik het 'n sekere mate van verandering by die US plaasgevind.

Ongelukkig word hierdie dryfkrag vir verandering ietwat geblus deur die apatie van sommige wit studente en personeel by die US. Dit is baie maklik om jouself te distansieer en af te sluit van die werklikheid van rassisme by Stellenbosch wanneer jy teen die pynlike houe daarvan beskerm is. En dit is baie maklik om oproepe om veranderinge te weerstaan wanneer dit net van 'n gedeelte van jou studenteliggaam af kom. Gedurende die week van 16 Mei 2022 het ons hierdie apatie intyds gesien uitspeel. Toe studente die Maandag gemobiliseer het om buite Huis Marais protes aan te teken, was wit studente en personeel afwesig. Hulle was ook die Dinsdag, Woensdag en Donderdag afwesig. Teen laat Donderdag was dit duidelik dat iets anders moes hierdie keer. Ons kon nie dieselfde druk as studente uit die verlede toepas nie. Dit kon nie net sommige studente wat verandering geëis het nie; dit moes ons almal wees.

En daarom het die Studenteraad (SR) retrospektief 'n vergadering van alle studenteleiers om 22:00 die Donderdagaand byeengeroep. En wat dalk nog meer verbasend is, is dat hulle almal gekom het. Die studenteverenigings wat gedurende die week gemobiliseer het om verandering te eis, het by hierdie weergalose vergadering van studenteleiers aangesluit. As leiers van die studenteliggaam het ons op 'n kollektiewe handelswyse vir die Vrydag besluit. Ons het almal onderneem om die Vrydag as 'n verenigde front verandering te eis en te wys dat dinge hierdie keer anders sal wees.

Tot ons verbasing het studente die Vrydag in hul massas opgedaag. Dit was 'n kragtige oomblik in ons instelling se geskiedenis en het gewys dat studente moeg was vir die status quo. Gewigtige beloftes is gedurende die week van 16 Mei gemaak, waarvan die gewigtigste waarskynlik die belofte deur die studenteliggaam was om in solidariteit met swart, gekleurde, Asiër- en inheemse studente te verenig. 'n Belofte om hul pyn raak te sien en iets daadwerklik te doen om dit te genees. 'n Belofte om nie langer apaties te wees nie.

Ten slotte ...

Wanneer ons Jeugdag herdenk, moet ons nie net die studente van die Soweto-opstand 46 jaar gelede onthou nie. Ons moet ook saamwerk om 'n volk wat gelyk, billik en regverdig is op te lewer.

Kom ons werk veral hard om die opofferings te eer wat ons gebring het tot waar ons is vandag. En kom ons werk om toekomstige geslagte jongmense trots te maak.

- Klik [hier](#) om die res van die artikel soos geplaas te lees.

***Mx Zander Niemand is 'n BA- (Sosiale Dinamika) student en transformasiebeampte van die Studenteraad by die Universiteit Stellenbosch.**